

REDOVISNING – Internationellt kulturutbyte, teater

Åsa Åhlander, skådespelare och Oscar Hielm, musiker

Resa till: Havanna, Kuba

16-25 maj 2013

Jag heter Åsa Ahlander och är skådespelare på Teater Sagohuset i Lund. I december 2011 erhöll jag och Oscar Hielm som är musiker på Teater Sagohuset vardera 16 000 kr i bidrag för internationellt kulturutbyte för ett utbyte på Kuba.

Vi har, tack vare Konstnärsnämnden haft chansen att medverka i festivalen Transitos Habanas (Scandinavian culture days) i Havanna på Kuba med vår pjäs *Max - pjäsen om bilen, bollen och lampan* i regi av Minna Krook.

Festivalen arrangeras av svenska gruppen Memory Wax i samarbete med Teatern "Danza Teatro Retazos" i Havanna. Den här resan är också tänkt att fungera som grund och början till vårt (Åsa Ahlander och Oscar Hielm och Åsa Hörlings) kommande samarbete med Memory Wax som ska utmynna i en produktion år 2014.

Här kommer berättelsen om hur det var:

Vårt första möte med vår blivande Kubavistelse börjar på Barnens scen i Malmö. Vi medverkade på en presskonferens med alla som skulle delta i Transitos Habana i Havanna. Den Malmöbaserade gruppen Memory Wax var arrangörer av detta och medverkande på festivalen var även: Musikgruppen Lur, Konstnären Danilo Stankovic, Koreografen Alma Söderberg, Ljussättaren Johan Söderberg, Dansaren Lidia Woz, samt Memory Wax som består av Miguel Azcue, Johanna Jonasson, Daniel Staley och producenten Alexandra Hill.

Vi förbereder oss för resan genom att göra upp en noggrann lista med all vår scenografi eftersom vi flyger med odd-size bagage och den kubanska tullen är noga med att få ett dokument där allt är listat, dvs. när man ska ut ur landet. Vi kan ingen spanska, så vi får anlita våra kära spansktalande kollegor med hjälp av översättningen med våra få ord i pjäsen som är *boll, bil, lampa*. Vi pluggar även in lite andra fraser som vi upptäcker är bra att kunna som *sjung med oss, välkommen* osv.

Vi anländer den 16 maj och åker hem den 25 maj.

Att komma till Kuba är en stor upplevelse i sig. Det vänliga mottagandet, rösterna, lugnet, värmen som slår emot oss när vi stiger av planet, avsaknaden av reklamskyltar och musiken, musiken som finns överallt. Vi växlar pengar på flygplatsen. Euro till Convertibla pesos som är turistvalutan. Kubanerna har sin egen valuta som heter Monedas Nacional.

Vi blir hämtade med buss från teatern där vi ska lasta av scenografin. Teatern "Danza Teatro Retazos" ligger mitt i Habana Vieja där vi också ska bo. Några anställda på teatern står och väntar på oss när vi kommer och hjälper oss att lasta in. Medan vi står vid bilen kommer tre äldre män med gitarr, rytminstrument och stämmer upp en sång för oss där i gathörnet. De sjunger och spelar helt enormt bra och detta kommer att visa sig vara signifikativt just för den här resan.

Vi blir installerade i våra Casa Particulars där vi ska bo och möter upp Johan Söderberg och Alma Söderberg, som redan är på plats för sina workshops, för att äta och sova första natten.

Dagen efter har vi bestämt att vi ska vara med på Almas workshop med Retazos (de

kubanska dansarna) och delta i uppvärmningen också för att få kontakt med våra kubanska kollegor.

Vi bekantar oss med den fina teatern och går också och tittar på vårt andra spelställe "La Casita Infantil Vilma" som är ett sorts daghem för utsatta barn.

Senare på dagen är det dags för oss att se vår första föreställning på festivalen nämligen *ABC* med Memory Wax.

Nästa dag bygger vi vår scen och ljussätter tillsammans med Johan. Vi ber också om att få en tolk till vår introduktion till barn och föräldrar så att deras upplevelse ska bli så bra som möjligt.

När vi sedan spelar föreställningen på teatern så får vi känslan av de små i publiken tar efter våra rörelser på ett sätt som de inte brukar göra annars och en pappa i publiken konstaterar att hans ettåriga son hade en direktkommunikation med oss som han aldrig hade sett hos honom förut. Publiken verkar på det stora hela taget uppskatta föreställningen och vi får mycket positiva reaktioner från de små och även de större barnen.

Två dagar senare ser vi invigningen till den andra delen av festivalen som är kvällsföreställningar och som riktar sig till en vuxen publik. De kubanska dansarna i Retazos imponerar starkt i sin kavalkad av olika stycken med styrka och närvaro som inspirerar oss otroligt mycket.

Dagen efter spelar vi på La Casita Infantil Vilma som är vår viktigaste spelning på Kuba. Personalen på dagiset är otroligt hjälpsamma och mån om de små barnens välbefinnande. De små ligger och sover på sina små britsar när vi bygger scenen och när det är dags för föreställningen kommer det ut ca 20 små nyvakna och lite skrämde barn som tittar undrande på oss när vi hälsar dem välkomna. När vi tar fram bollarna och börjar rulla dem säger en barnen "bolla" och nu börjar de bli med på leken. Vi fortsätter med föreställningen och nu verkar ingen vara rädd längre. Jag får en klump i magen när jag sitter framför två små pojkar som tittar andaktsfullt på de röda leksaksbilarna som de just fått provköra. Det är inte troligt att de, som de andra små barnen vi är vana vid att möta kan gå hem och leka med bilar hemma sen. Efter föreställningen är det fritt fram att springa upp på scenen och provtända lampan, kasta sig på kuddarna eller bara springa runt runt. Och det gör även de små kubanska barnen.

Efteråt blir vi bjudna på mackor och kubansk läsk av personalen på dagiset. Radio Havanna är där och vill göra en snabb intervju om hur vi tänker kring föreställningen. Alexandra från Memory Wax tolkar.

Obeskrivligt glada och känslomässigt omtumlade efter denna dag försöker vi tacka personalen på knagglig spanska för det otroligt fina bemötandet vi fått, all hjälp, och för att vi fick komma dit och spela.

Vi spenderar de återstående två dagarna med att titta på Almas, Lidias och Johannas solon på kvällarna och att prata om och smälta alla de intryck och ideer vi fått av att få lov att tillbringa så mycket tid med så mycket inspirerande människor.

Sista dagen fotograferar vi våra favoritställen och utvärderar veckan med Miguel innan det är dags att lasta sakerna på den lilla kärran som man får dra till taxin.

Det visar sig på flygplatsen att vi har stor nytta av ha någon spanstalande med som kan lotsa oss rätt. Vi får också stor nytta av dokumentet med listan över sakerna i tullen.

Vi har haft en fantastiskt lärorik resa och vi vill tacka Konstnärsnämnden för att vi fick chansen att uppleva detta.

Reflektioner om att spela på Kuba:

Oscar: När man tar beslut, om vad det än är, så är det viktigt att var och en har förstått och att man är överens om vad ska göra. Oavsett det gäller transport från punkt a till punkt b, insläpp av barnen på teatern eller när man ska ha frukost på morgonen.

Det var också lärorikt att erfara hur man fungerar att arbeta under andra omständigheter, t.ex. mycket hög värme.

Ovanligt på Kuba är det också med föreställningar för riktigt små barn, och med föreställningar som har direktkontakt.

Åsa: Det blir ännu mer påtagligt för mig hur vi kommunicerar med barnen i vår Föreställning, och att tystnaden i den även fungerar för barnen på Kuba.

Och från Kuba tar jag med mig rytmerna, musiken, vänligheten och dansen som finns här.

Jag känner att vi har lagt grunden till något viktigt som vi kommer att ha med oss när vi gör vår nästa föreställning.

Åsa Åhlander och Oscar Hielm